

Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

*Az egészségügyi adatok tudományos kutatási célú hasznosításának
lehetőségei és korlátai a személyes adatok védelme szempontjából*

Doktori értekezés tézisei

Turcsiné dr. Czapári Dóra

Témavezető

Dr. Szőke Gergely László

egyetemi adjunktus

Pécs

2023.

Tartalomjegyzék

1.	Kitűzött kutatási feladat összefoglalása	3
2.	A kutatás módszerei és célkitűzései (hipotézisek)	4
2.1.	<i>Kutatás célkitűzései, hipotézisek</i>	4
2.2.	<i>Kutatás módszerei</i>	5
3.	Az elért kutatási eredmények és azok hasznosítási lehetőségei	6
3.1.	<i>Az elért kutatási eredmények (tézisek)</i>	6
3.2.	<i>Az elért kutatási eredmények hasznosítási lehetőségei</i>	8
4.	A doktorjelölt témakörben készült publikációinak jegyzéke	8

1. Kitűzött kutatási feladat összefoglalása

A Big Data jelenségnek, a mesterséges intelligencia egyre szélesebb körben való alkalmazásának, az automatizált döntéshozatal elterjedésének köszönhetően korábban soha nem látott méretű adatok válnak elemezhetővé és felhasználhatóvá a társadalom és technológia számos területén. Tehát a soha nem látott méreteket ölt az adatmennyiség keletkezésének növekedése – Big Data, infrastruktúrális hálózatok fejlődése, dolgok internetje – és emellett az automatikus döntéshozatali rendszerek fejlődésével az információfeldolgozás is gyorsabbá válik.

Az adatok kiemelt jelentőséggel bírnak gazdasági és társadalmi szempontból is: tudatosabbá és tervezettebbé teszik termelési és fogyasztási szokásaink (energia, termékek, élelmiszer tekintetében), gazdaságfejlesztési hatással is bírnak, mert új szolgáltatások és termékek jelennek meg használatuknak köszönhetően. Növelik továbbá a termelékenységet, hatékonyságot, segítik az induló kis – és középvállalkozásokat a termék - és szolgáltatásfejlesztés terén. Személyre szabottabbá válnak a szolgáltatások, és megkönnyítik a szervezeteken belül a döntéshozatalt. Ugyanakkor a Big Databan veszélyek is rejlenek az érintettek nézvé, mint például agresszív reklámkampány, megkülönböztető árazás, esetleg versenyjogba is ütköző adatfelhalmozás.

A Big Data elemzési módszereknek kiemelt jelentősége van az egészségügyben, ahol használatával jobban értékelhetővé válik az ellátás minősége és hatékonysága, mely ismeretek támogathatják a betegellátás fejlesztését. A betegellátás során keletkezett adatok értékelésével ugyanis következtetések vonhatók le az alkalmazott kezelés hatásosságára, összehasonlítható különböző terápiák eredményessége, kutatási hipotézisek állíthatók fel, kutatási eredmények validálhatóak.

Már szinte közhely, hogy az adat az új olaj. Azonban napjainkra az is nyilvánvalóvá vált, hogy önmagában az adat nem elegendő a benne rejlő potenciál maximális kihasználásához, nagyon fontos, hogy azt miképp használjuk fel. Ezért különösen találó az a hasonlat, ami az adatot az arannyal, az adatot feldolgozó algoritmust pedig az aranyásóval azonosítja. Egyre többen ismerik fel az adatokon alapuló működés elkerülhetetlenségét, hiszen nem tudnak versenyezni azokkal, akik működésébe már beépítésre került, és jelentős érdeke fűződik a már meglévő strukturált adatbázisok felhasználásához. Meghaladottá vált továbbá az is, hogy egy szervezet értékét kizárólag az anyagi, tárgyasult javaktól tegyük függővé, egyre nagyobb szerep jut egy-egy szervezet értékének meghatározásakor az immateriális javaknak, ahol a szellemi termékek mellett az adatvagyon jelentősége is erőteljesebbé vált. Az adatnak gazdasági értéke is van, ami arra vezethető vissza, hogy sok esetben szolgáltatásokért cserébe fizetünk adatainkkal.

Az adatok felhasználásának egyre több gazdasági következménnyel járó hatása van. Egyrészt származhat belőle közvetlenül bevétel, aminek mértéke nagymértékben függ az adatok minőségétől és használatuk gyakoriságától, az adatok naprakészségétől. Ugyanakkor a személyes adatok védelmének hiánya vagy az adatok visszaélésével kapcsolatos szabálysértések esetén a mind az adatkezelő – például bírság vagy bizalomvesztés miatti bevételkiesés - mind az érintettek – vagyoni és nem vagyoni hátrány - kellehet szembenézniük, ami megkérdőjelezhetetlenné teszi a gazdaságra gyakorolt hatást. Nem önmagában a személyes adat bír azonban értékkel, hanem az abból levonható következtetések, profilok, elemzési értékek

Az adatfelhasználás jelentősége a versenyszféra mellett a közszférában is egyre nagyobb figyelmet kap. Egyrészt Magyarország is felismerte a digitális fejlődés elengedhetetlenségét, és a digitális keretstratégia keretében megalapította a Nemzeti Adatvagyon Ügynökséget a 2020. évben, és kidolgozta a Mesterséges Intelligencia Stratégiát (2020-2030) a mesterséges intelligencia felhasználásában rejlő potenciális előnyök kihasználása mellett, az alkalmazásával járó lehetséges kihívások kezelése céljából. Ebben központi szerep jut az adatvagyonfelhasználásnak, az adatgazdaság beindításának.

Az Európai Unióban is intenzív törekvések folynak az adatvezérelt innováció előnyeinek a mobilitás, gyógyítás, környezetvédelem terén való kihasználására, az USA és Kína tevékenységével ezen a területen való verseny felvételével. Hiszen az európai adatvagyon jelentős része az USA-ban található

hatalmas technológiai cégek kezében van, ami az EU digitális szuverenitásának csökkenését okozza, amiben jelentős szerepe van a nem kielégítő szabályozásnak is. Ha az adat a nagyvállalatok kezében marad, akkor ők jelentős hatalmat tudhatnak magukénak, és az EU adatgazdaságára rendkívül negatív hatással bírhat. De az adatvédelem megfelelő szintje sem garantált, hiszen egyrészt a platformokat felhasználók nincsenek tisztában adataik sorsával, annak valódi értékével, és nem is tudják az ezek átadásáért cserébe kapott szolgáltatás megfelelőségét megítélni. Ha pedig nem elégedettek, akkor csak a szolgáltatásról való lemondással tudnak változtatni (take it or leave it). Emiatt az EU XXI. századi legfőbb kihívása, ezeknek a folyamatoknak a visszafordítása, digitális szuverenitásának visszaállítása.

A jelenlegi trendek egyértelműen az adatfelhasználás lehető legszélesebb mértékű érvényesítése felé haladnak, hiszen széleskörű előnyökkel kecsegtet, ugyanakkor nem szabad elfeledkezni a kockázatokról: az adatfelhasználásnak ugyanis nemcsak előnye, hanem veszélye is lehet, különösen különleges adatok – így például egészségügyi adatok – felhasználása esetén. Elképzelhető, hogy diszkriminálják az érintett az egészségügyi adatai alapján. Például a munkáltató nem alkalmazza, vagy biztosító nem köt vele szerződést. Felmerülhet anyagi kár is, hiszen akár magasabb összegű díj fizetésére is kötelezhetik biztosításkötés esetén, vagy alacsonyabb bérért alkalmazzák. Nem szabad megfeledkezni azonban arról sem, hogy az egészségügyi adatok nyilvánosságra kerülése esetén, bizonyos betegségek miatt – leginkább mentális, illetve szexuális betegségek esetén – társadalmi megbélyegzéssel is számolhat az érintett. Éppen az érintettet terhelő kockázatok miatt a személyes adatok rendelkezésre bocsátása kapcsán fontos szerepet tölt be az érintett adatkezelőbe vetett bizalma.

A technológiai fejlődés miatti szükségletekre a jog gyakran csak utólag, már a társadalmi viszonyok megváltozása után tud csak választ adni, reagálni. Ennek ellenére a kockázatok mérséklésében az adatvédelemnek is szerepet kell vállalnia olyan szabályok alkotásával, amik megfelelő garanciát jelentenek az érintettek számára. Az adatvagyonfelhasználási stratégia megtervezése és megvalósítása nélkül tehát – különösen az adatvezérelt területeken - nehezen elképzelhető a nagyobb szervezetek optimális, hatékony működése.

A disszertációval szeretném az éppen kialakítás alatt álló szabályrendszert bemutatni, a felmerülő és esetleg megoldásra váró jogdogmatikai problémákat megvilágítani. Kétségtelenül egyre nagyobb az igény a személyes és egészségügyi adatok hasznosítása iránt, de ezt úgy kell lehetővé tenni, hogy mindeközben az érintettek magánszférája is kellő védelemben részesüljön.

2. A kutatás módszerei és célkitűzései (hipotézisek)

2.1. Kutatás célkitűzései, hipotézisek

Jelen dolgozat célja, hogy megvizsgálja a személyes és az egészségügyi adatok felhasználási lehetőségeit, különös tekintettel a tudományos kutatás céljából való hasznosításra. Feltételezem, hogy a jelenlegi jogi keretrendszer nem biztosít valamennyi érintett érdekeit megfelelően védő szabályokat a felhasználás során, emiatt jogfejlesztés szükséges ezen a területen. Kérdésként felmerül továbbá, hogy a jogfejlesztésben milyen garanciákat kell a jogalkotónak meghatároznia ahhoz, hogy a felek érdekei közti egyensúly keletkezzen? Célom az is, hogy javaslatot tegyek egy olyan tisztességes szabályozási modellre, ami egyensúlyt teremt az adatfelhasználó és érintett érdekei között a hasznosítás során.

A disszertáció által érintett területen nagyon intenzív az Európai Unió jogalkotása, és egyre több az az olyan jogforrás, ami rendeleti, azaz közvetlenül és egységesen hatályosul az egész Unióban, ugyanakkor továbbra is találunk olyan területeket – mint például az egészségügyi adatok kezelése -, ahol a tagállami jog is kiemelt szerepet kap. A fentiek alapján az elemzés során alapvetően az unióban hatályos szabályokból indul ki, de tételes jogi szabályozás tekintetében a magyar tagállami szabályokat veszi alapul.

2.2. Kutatás módszerei

A 2. fejezetben egyrészt rendszerező és leíró-kritikai módszer alkalmazásával összefoglaltam a téma tagadhatatlan aktualitását, illetve a személyes és egészségügyi adatok felhasználásában rejlő lehetőségeket és veszélyeket. Bemutattam továbbá az adathasznosításra vonatkozó jelenlegi trendeket Magyarországon és az Európai Unióban. Ez azért szükséges, mert az olvasó számára átláthatóvá és rendszerben személtethetővé teszi a konkrét jogalkotói rendelkezéseket, és a kiragadott jogszabályok helyett ok-okozati összefüggéseket is felfedezhet az adathasznosításra vonatkozó szabályok olvasásakor.

A 3. fejezetben felhasználás szempontjából jelentős alapjogok és fejlődésük, valamint az alapjogok érvényesülése a magánjogi viszonyokban, illetve a személyes adat jogi természete volt a vizsgálat tárgya. Bemutattam a felhasználás alapját képező jogi környezetet és annak fejlődését annak érdekében, hogy a felhasználással szembeni normákra való javaslatételkor egyértelmű legyen az a környezet, amibe illeszkednie kell. Több jogterület – így különösen polgári jog és alkotmányjog – szempontjából elemeztem. Külön kitértem a személyiségi jogok jogi természetére és egy érdekes összehasonlítással is találkozik az olvasó a személyes adatok és sejtek, szövetek jogállásával kapcsolatban. A fejezet elsősorban történeti-leíró, rendszerező és összehasonlító módszert követ interdiszciplináris megközelítést alkalmazva.

A hasznosítás szempontjából kardinális kérdés, hogy milyen adatot és milyen jogállású személy szeretne felhasználni. Azaz az adatok felhasználási lehetőségeit alapjaiban befolyásolja, hogy milyen típusba tartozik, így ezt követően az adatok típusait veszem sorra. (4. fejezet). Ennek keretében elemzem a személyes adat, anonim adat, álnevesített adat fogalmát, jellemzőit. Ezt követően a felhasználást érintő következő fontos tényező a felhasználni kívánó szervezet jogállása, hiszen eltérő jogosítványai vannak a szervezetnek attól függően, hogy milyen jogviszony keretében kezeli az adatokat, ezért az ötödik fejezetben adatkezelésben résztvevő személyek jogállása következik, külön kitérve az emberen végzett orvostudományi kutatásban résztvevő személyek jogállására. 4. és 5. fejezetben elsődleges a leíró, rendszerező és elemző módszer alkalmazása.

A hatodik fejezetben pedig az adatvagyon definiálása, és az adatvagyonfelhasználás módozatai kerülnek bemutatásra. Külön foglalkozom azzal az esettel, amikor az adat újrafelhasználásra kerül. Ekkor gyakorlatilag az adat másodlagos célú felhasználásról beszélünk, mikor az adatokat az adatgyűjtés eredeti céljához képest új célra szeretnék alkalmazni. Az adatkormányzási rendelet fogalom meghatározását használva, „az adatok természetes vagy jogi személyek általi felhasználása olyan kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célokra, amelyek kívül esnek azon a közfeladat ellátása keretén belüli eredeti célon, amelyre az adatokat előállították”. Kitérek az adatmegosztás esetére is, ezen belül is külön vizsgáljuk, ha ellenszolgáltatás ellenében vagy anélkül, illetve közérdekű célra történik az adat felhasználása. Részletesen bemutatom továbbá a már elfogadott, illetve javaslatként elérhető jogforrásokat is. Végül javaslatot teszek egy etikus, illetve tisztességes, a felhasználásban résztvevő személyek érdekei között egyensúlyt teremtő szerződés lényeges tartalmi elemeire (7. fejezet). A tisztességes adatkezelés több mint az adatvédelmi szabályoknak való pusztá megfelelés. Elsődleges célja a társadalomban lévő erők kiegyensúlyozása. Ha az adatkezelési gyakorlat nem etikus és tisztességes az diszkriminációhoz és egyenlőtlen lehetőségekhez vezet. Jól működő demokráciákban a hatalmon lévők hatalmukat nyitottan és átláthatóan gyakorolják, és ezt nem várják el az egyénektől, hiszen minél nyitottabb és átláthatóbb az egyén, annál kiszolgáltatottabbá válik. A jelenlegi trendek azonban ebbe az irányba vezetnek: az egyének egyre átláthatóbbá válnak, és nyitottak különböző típusú kontrollra, manipulációra, diszkriminációra, miközben az erősebb szervezetek (kormány, gazdasági szereplők, multinacionális cégek, techcégek) tevékenysége egyre átláthatatlanabbá válik. A 6. fejezetben egyrészt rendszerező és leíró módszert, másrészt az új szabályozási megközelítés kapcsán, kritikai-elemző módszert alkalmazok.

A 7. fejezetben az adatok felhasználására jogosító, illetve a magyar jogrendszerben már személyiségjegyek hasznosítására használt szerződéseket elemeztem történeti-leíró, illetve kritikai-elemző módszert alkalmazva. Megvizsgáltam az egyes szerződések által védett jogtárgyat, illetve a jogalkotói is jogalkalmazói elvárásokat az adatvédelem által védett adatok felhasználására jogosító szerződés, és az azt megalapozó normaszövegre vonatkozó javaslat megfogalmazásához. Majd összefoglaltam az alkalmazott szerződéstípusra, kötelező tartalmi elemekre, illetve a tisztességes adatkezelés megvalósítása érdekében alkalmazandó jogalkotói garanciákra vonatkozó javaslatom.

3. Az elért kutatási eredmények és azok hasznosítási lehetőségei

3.1. Az elért kutatási eredmények (tézisek)

Személyes adatok vagyoni jellege

A kutatásaim alapján elfogadtam Schultz Márton arra vonatkozó javaslatát, hogy a személyiségi jogok vagyoni jellegének elfogadása értelmezhető a hatályos szabályokkal konform módon. Így arra jutottam a személyes adatok jogi természetét illetően, hogy bár dolognak nem minősülnek, így tulajdonjog nem létesülhet rajt, de kötelmi jogi alapon alapíthatók jogosultságok felette.

Személyes adatok vagyoni jellegének elfogadásából eredő kockázatok kezelése

Az adatok ellenérték fejében való értékesítésében valóban van egy etikai kockázat ugyanis egy digitális megosztottságot hozhat létre azzal, hogy a tehetősebbek megengedhetik maguknak, hogy megvásárolják a magánszférájuk tiszteletben tartását, miközben a szegényebb rétegek még kiszolgáltatottabbakká válnak. De emellett az is aggályos véleményem szerint, hogy az adatok felhasználásával szerzett előnyből nem részesülhet az érintett, miközben a felhasználás során a magánszférát érintő kockázatok az ő oldalán merülnek fel. Ezt megerősíti, hogy a személyes adatok védelme is az emberi méltóságból levezethető információs önrendelkezési jogból származik. Ha az ember önrendelkezési jogába beletartozik a terhességmegszakítás, illetve az iversejtdományozásról szóló döntés, úgy gondolom személyes adatok adományozásáról való döntés is.

Álláspontom szerint kedvező megoldás lenne, ha a felhasználás módjai a jogalkotó szabályozásra kerülnének az érintettek védelmét szolgáló részletes garanciákat beépítve. Nem általában javasolom tehát felhasználásnak és átruházásnak tilalmát alkalmazni, hanem jogalkotói befolyással meghatározni azokat a kereteket, ami nem jelent jelentős kockázatot az érintett magánszférájára vonatkozóan. Példaként szolgálhat a sejtek, szövetek és szervek átruházásának szabályai, ami oly mértékben és módon engedi, ami nem jelent egészségromlást, életveszélyt az érintett életére. A harmadik generációs adatvédelmi szabályozási koncepcióval összhangban a jogalkotónak azonban nem tilalmaznia kell az adatok felhasználását, hanem kidolgozni annak az érintett érdekeit védő jogszabályi kereteit, és a felhasználásban résztvevők felelősségi körébe utalni annak betartását. Azaz a szabályokat oly módon kialakítani, hogy egyrészt biztosított legyen az érintett információs önrendelkezési joga, de emellett olyan garanciák is elkerülhetetlenek, amik az adatkezelőtől várják el – akár magával az érintettel szemben is – az érintett információs önrendelkezési jogának védelmét.

Elhunytak adatainak tudományos kutatási célból történő felhasználásának nem kellő rendezettsége

Az Eüak. 3/A. §-a alapján az Eüak adatvédelmi szabályait alkalmazni rendeli „az elhunyt személy elhalálkozásának körülményeire és a halál okára vonatkozó, valamint az elhunyt személyre vonatkozó egészségügyi dokumentációban foglalt személyes adataira is. Hangsúlyozandó azonban, hogy ezzel az elhunyt személyre vonatkozó adatok nem válnak személyes adattá, hiszen az egyik mögött a személyes adatok védelméhez fűződő alapjog, a másik mögött a kegyeleti jog áll, csak az egészségügyi adatokra vonatkozó szabályrendszer alkalmazását rendeli el a jogalkotó. Álláspontom szerint azonban a jogalkotónak felül kellene vizsgálnia ezt a szabályozási módszert. Azáltal, hogy az elhunyt személy egészségügyi adataira a szektorális adatvédelmi szabályrendszert rendeli alkalmazni, korlátozó hatással

bír a tudományos kutatás szabadságára, ami éppúgy védendő mint a személyes adatok védelme, illetve a kegyeleti jog. Úgy gondolom, hogy ehelyett speciális adatkezelési szabályok megalkotására lenne szükség, ami egyensúlyt teremt a tudományos kutatás szabadságának érvényesülése és a kegyeleti jog oltalmi köre között. Fontos lenne, hogy a személyes adatok védelme és kegyeleti jog által biztosított védelem közti differencia megjelenjen a felhasználási lehetőségek vonatkozásában is: azaz mivel a kegyeleti jog szűkebb körű védelem, így az elhunyt személyek adatai szélesebb körben, jogszabály által deklarált garanciákkal biztosítva, hogy az érintett emlékét nem sértő módon kerülhessenek felhasználásra.

Európai és magyar út az adathasznosításban

Adatvezérelt társadalom van kialakulóban, ami egyre növekvő igényt indukál a személyes adatok felhasználása iránt. Ezt jól bizonyítja az is, hogy az adatfelhasználásra az Európai Unió és Magyarország is saját stratégiát készített, melyekben közös, hogy saját, azaz „európai, illetve magyar utat” kíván kialakítani az adatfelhasználásra vonatkozóan. Egyértelműen más felhasználási modellt képzelnek el az USA, illetve Kína felhasználásához képest, hiszen sem a magánszektor, sem az állami szektor nem uralja ezt modellt. Világosan kirajzolódik a stratégiákból, hogy Európában és Magyarországon részletes szabályozással, állami ellenőrzéssel kívánják kialakítani a felhasználás rendszerét. A jelenlegi jogalkotási lépések alapján Magyarországon és az Európai Unióban a korábbi felhasználási modellekhez képest új kerül kialakításra, tükrözve az európai alapértékeket. Ez az út magában foglalná a személyes adatokhoz való egyenlő, igazságos hozzáférés lehetőségét, miközben az érintett magánszférájának védelmére kellő garanciák kerültek beültetésre.

Adatvagyonfelhasználás megvalósítási módjainak rendszere

Az adatvagyon bárki által kezelt közérdekű adatok, személyes adatok és közérdekből nyilvános adatok összességéként definiáltam. Az adatvagyon felhasználásának egyik módja véleményem szerint az adatmegosztás (data sharing), amikor az adat felett rendelkezni jogosult ad hozzájárulást, illetve engedélyt az adat felhasználására. Ez elméletileg történhet ellenszolgáltatás ellenében, illetve anélkül, továbbá ellenszolgáltatás nélkül közérdekű célra (adataltruizmus). A másik módszer az adat további felhasználása (data-reuse), amikor az adatkezelőnél keletkezett adatokat másodlagos célra újra felhasználják.

Javaslat a személyes adatok felhasználására irányuló szerződés típusára és tartalmára

A tisztességes adatkezelés azt juttatja kifejezésre, hogy az érintett alanya, és nem csupán tárgya az adatok felhasználásának. Ahhoz, hogy az érintett valóban az adatok felhasználásának alanyává váljon elengedhetetlen a jogalkotó segítsége azzal, hogy adatok felhasználásának érintettet védő garanciáit jogszabályban meghatározza közens szabályok alkalmazásával. Véleményem szerint a legmegfelelőbb szerződéstípus a licencszerződés lenne. Emellett elengedhetetlenek adatok interoperabilitására, megoszthatóságára vonatkozó, valamint az érintettek jogait erősítő szabályok alkotása. Fontosak továbbá olyan szabályok, ami az adatkezelés átláthatóságát biztosítják, ideértve az adatfelhasználó széleskörű és részletes tájékoztatási kötelezettsége, ami nem korlátozódhat csak a gyűjtött adatok körére, hanem idetartozónak kell ítélni a megfigyelés vagy következtetés útján keletkezett adatköröket is. A jogalkotónak részletes szabályokat szükséges kidolgozni arra az esetre is, ha az érintetti joggyakorlás következtében a szerződés nem fenntartható, annak a gyakorlása gyakorlatilag szerződésszegést valósít meg. Fontos, hogy olyan szabályokra van szükség, ami az érintett és adatfelhasználó érdekei között egyensúlyt teremtenek. Az adatmegosztási jogszabály tervezete is előremutató abban a tekintetben, hogy oly módon határoz meg tisztességtelennek minősülő szerződési feltételeket, hogy nem konkrét feltételeket deklarál, hanem tisztességtelennek azokat minősíti, aminek tárgya vagy hatása eredményeképpen beszélhetünk tisztességtelenségről.

3.2. Az elért kutatási eredmények hasznosítási lehetőségei

Az adatvagyonhasznosítás jelentőségét már többször érintettem. Véleményem szerint az egyik legnagyobb gátló tényező a nem átlátható szabályozási környezet, illetve az attól való félelem, hogy személyes adatok kezelésére vonatkozó szabályokat szeg meg az adatmegosztással vagy felhasználással az adatbirtokos. A dolgozat egyrészt egy átfogó elemzése az adatvagyonfelhasználás rendszerének, illetve rendszerbe szedi a kapcsolódó fogalmakat és tudnivalókat. Egyfajta „kézikönyvként” is szolgál az olvasó számára. Az olvasók köre pedig nem korlátozódik csak a jogtudomány művelőire, hiszen amellet, hogy jogtudományi kérdéseket elemez hasznos ismereteket tartalmaz a tudományos kutatóknak, egészségügyi területen elhelyezkedett szakembereknek és orvosoknak, és olyan egyéb területen dolgozóknak, ahol intenzív az adathasznosítás.

A kézikönyv szintjét meghaladja azonban abban a tekintetben, hogy felhívja a figyelmet azokra a dogmatikai fejlesztési lehetőségekre és hiányosságokra, amik a jelenlegi szabályozási környezetben megtalálhatók.

Bízom abban, hogy jelen dolgozattal hozzájárulhatok különösen az egészségtudományi területeken végzett kutatások sikeréhez azzal, hogy a jelenlegi jogszabályi környezetben a kutatók rendelkezésére álló szabadság kereteit igyekszem egyértelműsíteni.

4. A doktorjelölt témakörben készült publikációinak jegyzéke

Turcsiné Czapári Dóra: Személyes adatok védelméhez való jog a hasznosítás alkotmányjogi akadálya?, KÖZIGAZGATÁSI ÉS INFOKOMMUNIKÁCIÓS JOGI PHD TANULMÁNYOK 3 : 1 pp. 63-73. , 11 p. (2022)

Telekommunikációs eszközök használata beavatkozással nem járó kutatásokban, KÖZIGAZGATÁSI ÉS INFOKOMMUNIKÁCIÓS JOGI PHD TANULMÁNYOK 2 : 1 pp. 5-16. , 12 p. (2021)

Turcsiné Czapári Dóra: Ki az orvostudományi kutatásokból származó adatok ura?, MED ET JUR 2021 : 02 pp. 25-30. , 6 p. (2021)

Turcsiné Czapári Dóra: Egészségügyi adatok tudományos kutatási célú elemzése a GDPR tükrében I. MED ET JUR 12 : 01 pp. 16-21. , 6 p. (2021)

Turcsiné Czapári Dóra: Harmadik országba adattovábbítás aktuális kérdései, INFOKOMMUNIKÁCIÓ ÉS JOG 18 : 1 pp. 28-34. , 7 p. (2021)

Turcsiné Czapári Dóra: Egészségügyi adatok tudományos kutatási célú elemzése a GDPR tükrében II., MED ET JUR 12 : 02 pp. 18-24. , 7 p. (2021)

Czapári Dóra: Adatkezelés során felmerülő jogviszonyok elhatárolása KÖZIGAZGATÁSI ÉS INFOKOMMUNIKÁCIÓS JOGI PHD TANULMÁNYOK 1 : 1 pp. 71-88. , 18 p. (2020)

Turcsiné Czapári Dóra: Die Rechtsnatur der personenbezogenen Daten im ungarischen Recht (Megjelenés alatt: WISSENSCHAFT UND MANAGEMENT)

Turcsiné Czapári Dóra: Datenschutzfragen im Zusammenhang mit der Analyse von Gesundheitsdaten für wissenschaftliche Forschungszwecke in Ungarn (Megjelenés alatt: JAHRBUCH INSTITUT FÜR OSTRECHT)